

2018-08-16

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
Värdepappersenheten
103 33 Stockholm

Betänkandet Gräsrotsfinansiering (SOU 2018:20)

(Fi2018/01303/V)

Sammanfattning

Bolagsverket har inget att erinra mot den föreslagna lagen i stort men lämnar några specifika synpunkter nedan.

Bolagsverket anser att det behövs ett fortsatt arbete kring förhållandet mellan spridningsförbudet i aktiebolagslagen och andelsbaserad gräsrotsfinansiering.

Bolagsverket noterar att vissa av de föreslagna bestämmelserna kan riskera att inte få någon effekt då det saknas kompletterande bestämmelser i övrig associationsrättslig lagstiftning.

1. Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om viss verksamhet med förmedling av finansiering

5 kap. 3 § tredje stycket 1

Bolagsverket noterar att det saknas regler som hindrar att personer som fått förbud mot att inneha en funktion hos en kapitalförmedlare registreras som sådan i något av Bolagsverkets register. Den föreslagna lagen anger inte att Bolagsverket ska föra något register över vilka personer som fått förbudet. Bolagsverket ska inte heller föra register över de företag som är kapitalförmedlare. Det kan i praktiken komma att innebära att en person som meddelats förbudet ändå kan komma att registreras som exempelvis styrelseledamot i ett aktiebolag som är kapitalförmedlare.

Bolagsverket saknar också stöd i lag för att avregistrera en person som registrerats i strid med förbudet. Stöd för att avregistrera funktionärer finns däremot exempelvis i de fall en funktionär i ett aktiebolag eller en ekonomisk förening är försatt i konkurs, har fått förvaltare eller har fått näringsförbud, 27 kap. 6 § aktiebolagslagen respektive 19 kap. 9 § lagen om ekonomiska föreningar.

5 kap. 6 § andra stycket

Bolagsverket ställer sig frågande till hur ett beslut att någon inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör samt beslut att förordna en ersättare för denne ska kunna verkställas. I ett aktiebolag eller en ekonomisk förening utses styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, verkställande direktör och vice verkställande direktörer i enlighet med aktiebolagslagen och bolagsordningen respektive enligt lagen om ekonomiska föreningar och stadgarna. Ett beslut om att entlediga eller utse ny ledamot eller verkställande direktör får dock verkan först när det anmäls för registrering till Bolagsverket, 8 kap. 13 och 33 §§ aktiebolagslagen (2005:551) respektive 7 kap. 13 och 33 §§ lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar. Anmälan ska undertecknas av en styrelseledamot eller den verkställande direktören, 1 kap. 2 § aktiebolagsförordningen (2005:559) respektive 2 kap. 2 § förordningen (2018:759) om ekonomiska föreningar.

Enligt Bolagsverkets uppfattning kan ett beslut enligt rubricerade bestämmelse inte få verkan med mindre än att det anmäls i enlighet med gällande regler. Det saknas stöd i lag eller förordning för att Finansinspektionen ska kunna avanmäla eller göra en anmälan om ny styrelseledamot eller verkställande direktör. Bolagsverket har inte heller stöd för att avregistrera en funktionär som Finansinspektionen beslutat inte längre får vara det, se avsnittet om 5 kap. 3 § tredje stycket 1 ovan.

5 kap. 9 §

Då det inte föreslås några nya bestämmelser om tvångslikvidation eller annan typ av avslut av juridisk person förutsätter Bolagsverket att med ”avveckling av verksamheten” avses avveckling av själva rörelsen och inte avslut av filialen, aktiebolaget eller den ekonomiska föreningen. Bolagsverket anser att för att ett aktiebolag eller en ekonomisk förening ska kunna upplösas krävs att det sker i enlighet med gällande regler om likvidation, konkurs, fusion, förenklad avveckling av ekonomisk förening, upplösning utan likvidation av ekonomisk förening eller enligt gällande regler för avregistrering av filial.

9. Spridningsförbudet i aktiebolagslagen

9.7 Spridningsförbudet och andelsbaserad gräsrotsfinansiering

Bolagsverket konstaterar att det finns en stor osäkerhet kring vilka förfaranden som strider mot spridningsförbudet i aktiebolagslagen. Denna osäkerhet kan vålla problem för både förmedlare, bolag som söker finansiering och finansärer då det svårigen går att bedöma i vilka fall man bryter mot spridningsförbudet med risk för straffansvar. Det kan innebära att förmedlare och aktiebolag som söker finansiering anser att andelsbaserad gräsrotsfinansiering blir för riskabel i och med risken att bryta mot spridningsförbudet och då väljer att arbeta med andra typer av finansieringslösningar. Det kan då leda till att den nya föreslagna lagen inte får önskad effekt avseende andelsbaserad gräsrotsfinansiering i privata aktiebolag.

Bolagsverket vill i sammanhanget också upplysa om att en emission som genomförs i strid med spridningsförbudet ändå kan komma att registreras i aktiebolagsregistret. Vid en registrering av en emission sker endast en kontroll av innehållet i beslutet och övriga handlingar i ärendet. Det praktiska förfarandet bakom en emission kan ha skett i strid med spridningsförbudet utan att det framgår av beslut eller andra handlingar, och emissionen kan då komma att registreras. Den torde då få full rättsverkan gentemot både bolaget, aktieägare och aktietecknare. En överträdelse av spridningsförbudet kan i de fallen endast angripas straffrättsligt.

9.8 Behov av regeländringar i framtiden

Bolagsverket anser att det behövs ett förtydligande kring förhållandet mellan spridningsförbudet och andelsbaserad gräsrotsfinansiering för att den nya lagen ska kunna få önskad effekt och vara enkel och rättssäker att tillämpa. Detta skulle kunna innebära att en ändring i spridningsförbudet kan komma att behövas. Bolagsverket ser fram emot ett fortsatt arbete kring detta.

Detta yttrande har beslutats av chefsjuristen Elisabeth Lagerqvist. I den slutliga handläggningen har också deltagit verksjuristen Lars AG Carlsson. Föredragande har varit verksjuristen Pernilla Nylén.

Elisabeth Lagerqvist

Pernilla Nylén